

Handläggare
Andrea Salguero Sjöwall
Telefon: 08-50833919

Till
Utbildningsnämnden
2023-05-25

Ansökningar om godkännande som huvudman för fristående förskoleklasser, fritidshem, grundskolor och grundsärskolor

Remisser från Skolinspektionen

Förvaltningens förslag till beslut

1. Utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det som svar på remisser till Skolinspektionen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Sammanfattning

Skolinspektionen har till Stockholms stad remitterat fyra ansökningar om godkännande av huvudman för fristående förskoleklass, grundskola eller grundsärskola och fritidshem. Två av ansökningarna avser start av nya resursskolor och en ansökan avser start av en ny internationell skola. Det har även inkommit en ansökan som avser en utökning av redan befintlig verksamhet.

Stadens befolkningsprognoser visar på ett trendbrott från ökat till minskat behov av elevplatser i grundskolan. Stadens elevantalsframskrivning pekar på en minskning av antal Stockholmselever med totalt cirka 2 500 elever år 2030, jämfört med 2023. De främsta orsakerna till förändringarna i befolkningsprognosen är senarelagt bostadsbyggande och förändringar i flyttmönster.

Baserat på elevantalsframskrivningarna bedömer Utbildningsförvaltningen att en etablering av de sökta utbildningarna skulle medföra påtagliga negativa ekonomiska, organisatoriska och pedagogiska konsekvenser för eleverna eller den del av skolväsendet som anordnas av Stockholms stad.

Det är även angeläget att sökande huvudmän säkerställer att de har tillgång till idrottslokaler. Idag råder brist på idrottslokaler i staden.

Något som kan skapa svårigheter för såväl befintliga som tillkommande huvudmän att få tillgång till idrottslokaler i den utsträckning som behövs.

Utbildningsförvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner tjänsteutlåtandet och överlämnar det som svar på remisser till Skolinspektionen.

Bakgrund

Ansökan om godkännande av huvudman för fristående förskoleklass, fritidshem, grundskola och grundsärskola görs till Skolinspektionen. Ansökningarna remitteras sedan till lägeskommunen för yttrande om utbildningen innebär påtagliga negativa följder på lång sikt för eleverna eller för skolväsendet som anordnas av det allmänna i den kommun där utbildningen ska bedrivas. Kommunens yttrande ska innehålla en beskrivning av de ekonomiska, organisatoriska och pedagogiska konsekvenser som kan uppstå på lång sikt, i vart fall över en femårsperiod, vid start av de utbildningar som ansökningarna omfattar. Skolinspektionen beslutar därefter om ansökan ska godkännas. När en enskild huvudman har godkänts för en utbildning ska denna starta senast vid början av det läsår som inleds två år efter godkännandet.

Föreliggande ansökningar avser därmed utbildningsstart senast läsåret 2025/2026.

För att Skolinspektionen ska kunna göra en helhetsbedömning om vilka följder en etablering kan medföra bör kommunen utöver en konsekvensbeskrivning bifoga följande.

1. En befolkningsprognos över aktuell åldersgrupp (6–15 år) av elever i kommunen. Prognosen ska minst sträcka sig fem år framåt, men helst tio.
2. En sammanställning över samtliga kommunala och fristående grundskolor i kommunen. Det ska framgå vilka skolor som är fristående respektive kommunala. Av sammanställningen bör både årskurser och elevantal per årskurs i varje skola framgå.
3. En karta som tydligt visar placeringen av de kommunala och fristående grundskolorna i kommunen.

Skolinspektionen har remitterat fem ansökningar.

Utbildningsförvaltningen yttrar sig i ett samlat remissvar.

Skolinspektionen har medgett anstånd att inkomma med svar senast den 1 juni 2023.

Ärendet

Avseende nyetableringar har Skolinspektionen till Stockholms stad remitterat fyra ansökningar om godkännande av huvudman.

Vita Nova Education AB ansöker om att starta en ny resursskola, Vita Nova Skola, inom Stockholms stad. Det framgår inte i ansökan i vilket stadsdelsnämndsområde som skolan är planerad att etableras. Ansökan gäller grundskola och fritidshem med årskurserna 1–9. Vid fullt utbyggd verksamhet planeras skolan ha 63 elevplatser.

Evia Utveckling AB ansöker om att starta en ny resursskola, Eviaskolan Södra i stadsdelsnämndsområdet Hägersten-Älvsjö, årskurserna 4–9 och fullt utbyggd planeras skolan ha 90 elevplatser.

Tornadoskolan AB ansöker om att starta en ny skola i Telestaden i stadsdelsnämndsområdet Farsta, grundskola och fritidshem med årskurserna F–3. Vid fullt utbyggd verksamhet planeras skolan ha 104 elevplatser. Skolan planerar att vara fullt utbyggd 2028-2029.

British International Schools of Sweden AB ansöker om att starta en ny internationell skola, Stockholm British School (SBS). Skolan är tänkt att följa Storbritanniens läroplan. Det framgår inte av ansökan var skolan är planerad att etableras. Ansökan gäller både grund- och gymnasieskola. I detta tjänstemannautlåtande tas endast hänsyn till den del som avser grundskola. Grundskolan planeras fullt utbyggd ha 750 elevplatser och planeras vara fullt utbyggd 2035.

Avseende utökningar av befintlig verksamhet har Skolinspektionen till Stockholms stad remitterat en ansökning om godkännande av huvudman.

Internationella Engelska Skolan i Sverige AB har ansökt om att utöka den befintliga skolan Internationella Engelska Skolan i stadsdelsnämndsområdet Skärholmen till att även omfatta årskurserna F–3 samt fritidshem. Fullt utbyggd planeras skolan ha 112 platser för årskurserna F–3.

Befolkningsutveckling och behovet av nya platser

Utbildningsförvaltningen bedömer att Stockholms stads skolor har en sammanlagd kapacitet om cirka 89 000 elevplatser i grundskolan. Med dagens elevantal används 90 procent av stadens kommunala grundskoleplatser.

Senarelagd bostadsbyggnation samt nedjusterad befolkningsprognos gör att stadens elevantalsframskrivning inte bara är kraftigt nedjusterad, utan även innebär ett trendbrott från ökat till minskat elevantal i grundskolan. Stadens elevantalsframskrivning pekar på en minskning av antal Stockholmselever med totalt cirka 2 500 elever år 2030, jämfört med 2023. Stockholms stad har till följd av denna förändring skjutit fram planeringen av flera nya kommunala

skolor. Några tidigare planerade nya skolor har tagits helt bort från planeringen.

Konsekvensbedömning

Som framgår ovan innebär stadens befolkningsprognoser att det inte finns ett behov av ökat antal elevplatser i staden. Då elevprognosen tyder på ett minskat behov av elevplatser generellt skulle en nyetablering av ytterligare platser under samma period få stora ekonomiska konsekvenser för befintliga huvudmän. Detta är utöver det som den demografiskt betingade minskningen under perioden medför.

Nedan följer konsekvensbedömningar för enskilda ansökningar.

Tornadoskolan AB ansöker om att starta en ny skola med årskurserna F-3 i Telestaden i stadsdelsnämndsområdet Farsta, grundskola och fritidshem med årskurserna F-3. Enligt stadens elevantalsframskrivning förväntas antalet elever i centrala Farsta minska de närmaste åren, och öka först år 2029. Skolan har angett att de planerar att vara fullt utbyggda 2028-2029.

Utbildningsförvaltningens bedömning är att det inte finns ett behov av en nyetablering innan 2029 och att en etablering under de närmaste åren skulle påverka skolorna i egen regi negativt, få ekonomiska konsekvenser och i förlängningen påverka stadens förutsättningar att bedriva utbildning i närområdet.

Internationella Engelska Skolan i Sverige AB har ansökt om att utöka den befintliga skolan Internationella Engelska Skolan i stadsdelsnämndsområdet Skärholmen till att även omfatta årskurserna F-3 samt fritidshem. Fullt utbyggd planeras skolan ha 112 platser för årskurserna F-3. Till skillnad från flera andra stadsdelsnämndsområden i staden visar elevantalsframskrivningen i Skärholmen på ett något ökat behov de närmaste åren.

Däremot finns det ett minskat behov i närliggande stadsdelsnämndsområden. Internationella Engelska Skolan i Sverige AB använder sig av ett kösystem som de själva hanterar och deras upptagningsområdet brukar vara större än enbart närområdet.

Det innebär att det kan finnas en risk att en utökning med årskurserna F-3 samt fritidshem kan medföra negativa ekonomiska, organisatoriska eller pedagogiska konsekvenser för eleverna eller den del av skolväsendet som anordnas av Stockholms stad.

Utbildningsförvaltningen vill även belysa att skolan har tidsbegränsat bygglov samt att skolans nuvarande skolgård redan är liten med hänsyn till antalet elever.

fram till 2035. En utökning motsvarande ansökan om nyetablering av platser på en internationell skola skulle sannolikt påverka söktrycket för motsvarande utbildning i egen regi negativt, få ekonomiska konsekvenser och i förlängningen påverka stadens förutsättningar att bedriva denna utbildning.

Ansökningar som rör platser på resursskolor

En resursskola är en skola som begränsar sitt mottagande till elever som behöver särskilt stöd. Ansökningarna som rör nyetablering av platser på fristående resursskolor innebär en utökning med 153 platser (fullt utbyggd 2026).

I och med att antalet elever minskar finns det sannolikt inte ett behov av fler platser på resursskolor för att bibehålla nuvarande andel. En ökning av antalet platser när antalet elever minskar kommer att få negativa ekonomiska konsekvenser för staden och i förlängningen påverka stadens förutsättningar att organisera verksamheten. En utökning av antalet platser skulle bli kostnadsdrivande och få till följd att den strukturersättning som Stockholms stad erbjuder resursskolor kan komma att justeras ner över tid.

Utbildningsförvaltningen har även utökat antalet elevplatser inom särskilda undervisningsgrupper (SU), regionala särskilda undervisningsgrupper (RSU) och centrala grupper med särskild inriktning (CSU). Utbildningsförvaltningens samlade bedömning är därmed att befintliga fristående resursskolor och de olika särskilda undervisningsgrupperna som finns i kommunal regi täcker det behov elever boende i Stockholms stad har.

Utbildningsförvaltningens samlade bedömning

Utifrån ovanstående och utifrån det bilagda underlaget, bedömer Utbildningsförvaltningen att en etablering av de sökta utbildningarna skulle medföra påtagliga negativa ekonomiska, organisatoriska och pedagogiska konsekvenser för eleverna eller den del av skolväsendet som anordnas av Stockholms stad.

Utbildningsförvaltningen vill även belysa att det är angeläget att sökande huvudmän säkerställer att de har tillgång till idrottslokaler. Idag råder det brist på idrottslokaler i staden, något som kan skapa svårigheter för såväl befintliga som tillkommande huvudmän att få tillgång till idrottslokaler i den utsträckning som behövs.

Ärendets beredning

Ärendet har handlagts av avdelningen för utveckling och samordning i samverkan med grundskoleavdelningen och avdelningen för ekonomi och styrning.

Ärendet kommer att behandlas av den fackliga samverkansgruppen den 16 maj 2023. Funktionshinderrådet kommer att få möjlighet att behandla ärendet vid sammanträdet den 17 maj 2023.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Utbildningsförvaltningen anser, utifrån det bilagda underlaget, att ansökningarna skulle medföra påtagliga negativa ekonomiska, organisatoriska och pedagogiska konsekvenser för eleverna eller den del av skolväsendet som anordnas av Stockholms stad.

Konsekvenser för barn och barns rättigheter samt jämställdhet

Barnets bästa har beaktats i detta ärende. För att fler barn ska få gå i grundskola (barnkonventionen artikel 28) och för att barnen i Stockholms stad ska ha rätt till en utbildning som ska syfta till att utveckla barnets fulla möjligheter (barnkonventionens artikel 29) är det av stor vikt att Utbildningsförvaltningen strävar efter att säkerställa en hållbar skolplanering. En överetablering av skolplatser riskerar att leda till negativa organisatoriska och pedagogiska konsekvenser för skolverksamheten som påverkar barns rätt till utbildning negativt.

Förslag till beslut

Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det som svar på remisser till Skolinspektionen.

Lena Holmdahl

Utbildningsdirektör

Utbildningsförvaltningen

Avdelningschef

Utbildningsförvaltningen

Bilagor

1. Sammanställning av samtliga remitterade ansökningar.
2. Befolkningsprognos över de aktuella åldersgrupperna.
3. Sammanställning över samtliga kommunala och fristående förskoleklasser, grundskolor och fritidshem i Stockholms stad.
4. Kartor över kommunala och fristående skolor per stadsdelsnämndsområde.

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn

Lena Holmdahl, Utbildningsdirektör

Datum

2023-05-17